

Birutė Briaukienė

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Medicinos fakultetas

Kalbų ir edukacijos katedra

Mickevičiaus g. 7, LT-44211, Kaunas, Lietuva

E. paštas: brbirute@gmail.com

Moksliniai interesai: kalbotyra, terminologija, medicinos terminija

LEKSIKOS RIBOS IR PARIBIAI MEDICINOS TERMINIJOJE

Straipsnyje analizuojamos Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) studentų nuostatos medicinos terminijos skolinių atžvilgiu. Tokia skolinių analizė atliekama pirmą kartą. Kalbos patarimų knygos „Leksika. Skolinių vartojimas: Leksikos skolinių sąrašas ir Senųjų svetimybų sąrašas“ 2013 metų laidoje daug iki tol buvusių neteiktinų ir vengtinių svetimybų tapo bendrinės kalbos normos variantais. Tarp tokių svetimybų yra ir medicinos terminų. Tai paskatino atlikti šį tyrimą. Tyrimo respondentai buvo LSMU Medicinos fakulteto II kurso studentai. Tyrime dalyvavo 100 studentų. Jiems buvo pateiktas specialiai šiam tyrimui sudarytas 40-ties medicinos terminų sąrašas. Tyrimo dalyviai buvo paprašyti nurodyti, kuris iš pateiktų terminų yra norminis, o kuris neatitinka bendrinės kalbos normos reikalavimų. Tyrimo tikslas – ištirti, ar studentai geba nustatyti skolinio santykį su bendrinės kalbos norma. Be to, kelta hipotezė, kad studentai geba skirti norminius ir nenorminius skolinius.

Atlikus tyrimą, nustatyta, kad neteiktinus ir vengtinus skolinius iš viso nenorminiais laikė 85,8 proc. studentų. Dvigubai daugiau respondentų šalutiniu normos variantu laikomus skolinius nurodė kaip nenorminius. Lygiaverečiu normos variantu laikomus skolinius kaip nenorminius nurodė daugiau kaip pusė (56,5 proc.) apklaustųjų. Tyrimo hipotezė pasitvirtino.

REIKŠMINIAI ŽODŽIAI: leksika, skoliniai, medicinos terminai, anketinė apklausa.

Įvadas

Į dabartinę lietuvių kalbą jau keletą dešimtmečių plūsta svetimų kalbų žodžiai. Skolinių srautas nemažta ir dėl to kyla klausimas – kaip juos vertinti.

Bendrinės kalbos normos požiūriu skolinių vertė, kurią galima apibūdinti vertinimo laipsniais, labai nevienoda – nuo neteiktiniais laikomų žodžių iki norminių leksikos vienetų. Rekomendacijos rodo, kad skoliniai pagal vertę bendrinės kalbos normos požiūriu laikomi norminiais arba nenorminiais ir dar konkrečiau gali būti skirstomi į keturias gana ryškias grupes: 1) be išlygų atmetami kaip svetimybės (barbarizmai); 2) nurodomi kaip vengtini, dėl įvairių priežasčių bendrinėje kalboje nepageidaujami, bet griežtai netaisomi; 3) įteisinami kaip galimi vartoti bendrinėje kalboje – dažniausiai kaip lietuviškų atitikmenų konkurentai; 4) priimami kaip vienintelis raiškos būdas (Miliūnaitė 2003: 98).

Tarptautiniai žodžiai yra bendrinei kalbai priimtini skoliniai. „Griežtai atriboti tarptautinius žodžius nuo kitų skolinių vargu ar įmanoma, nes jie dažniausiai reiškia tarptautiniam bendravimui svarbias sąvokas, reikalingas mokslui. Jie ateina ir įsigali kaip įvairių sričių terminai“ (LKE 2008: 547). Vis dėlto kalbai nieko gero neduoda tarptautinių žodžių perteklius, ypač jei svetimkilmiai reiškiniai nėra specialiai terminologizuoti. Kalbos turtinimu niekaip nepavadinsi daugelio anglų kalbos skolinių, nors viena jų dalis – terminologizuoti, bet lietuviškų atitikmenų turintys žodžiai (Kniūkšta 2001: 201). Dar XX amžiaus ketvirtame dešimtmetyje Pranas Skardžius teigė, kad skoliniai, turintys tinkamų lietuviškų pakaitų, negali būti laikomi norminiais žodžiais. Kai kuriuos tarptautinius žodžius jau tada jis keitė lietuviškais atitikmenimis. Pavyzdžiui, šiuos medicinos terminus: *anemija* = *mažakraujystė*; *embrionas* = *gemalas* ir kt. (Skardžius 1998: 435).

Šiandien didelė dalis tarptautinių žodžių, kurie neturi mūsų kalboje atitikmenų, laikomi kalbos norma. Kai kurie tarptautiniai žodžiai, nors ir turi lietuviškų atitikmenų, taip pat daugiau ar mažiau toleruojami. Kaip teigia knygelės *Leksika. Skolinių vartojimas: Leksikos skolinių sąrašas ir Senųjų svetimybų sąrašas* sudarytojos, „tarptautiniai žodžiai – tai svetimės kilmės, paprastai keliuose kalbose vartojami žodžiai, viešojoje kalboje gali būti vartojami pagrečiui su lietuviškaisiais atitikmenimis kaip lygūs ar šalutiniai bendrinės kalbos normos variantai“ (*Leksika* 2013: 7). Vis dėlto kai kurie kalbininkai tarptautinius žodžius, turinčius lietuviškų atitikmenų, vertina labai griežtai, o pasitaikanti skolinio konkurencija su lietuvišku jo atitikmeniu dažnai baigiasi ne skolinio naudai (Girdenis, Pupkis 1996; Mikulėnienė 1999; Vaicekauskienė 2000; Girčienė 2003b; Miliūnaitė 2004; Pupkis 2005).

Terminologijoje laikomasi tokios pačios nuostatos – kai turimas tinkamas, semantiškai tapatus savas terminas, tada skolinys nevertotinas (Klimavičius 1971, 1993, 1996, 2002, 2005; Gaivenis 2002; Keinys 2005a, 2005b), t. y. terminologijoje skoliniai turi būti keičiami savos kalbos žodžiais arba jų vietoje būtina pasidaryti žodį savos kalbos žodžių darybos priemonėmis, nes terminų skolinimasis turi būti pagrįstas. O nepagrįstas jis yra tada, kai skolinys neatitinka sistemiškumo, loginio ir kalbinio pagrįstumo, negali dalyvauti naujų terminų daryboje ir neatitinka pasiskolintos kalbos normų (Mickienė, Briaukienė 2016: 28). Vis dėlto svetimžodžiai neretai konkuruoja su lietuviškais terminais, o kartais dažnos vartosenos skoliniam teikiama pirmenybė prieš savus žodžius. Taip yra todėl, kad terminijoje atsiradusių naujovių nespėjama įvardyti lietuviškai. Ypač pažeidžiami yra sinonimiški, reti savi žodžiai (Vaicekauskienė 2004b: 14–15).

Oficialioji VLKK nuomonė ir kalbininkų reiškiamos nuostatos suformavo požiūrį, kad svetimžodžių yra per daug, jie pereina į viešąją kalbą, užgožia lietuviškus žodžius, teršia kalbą, kenkia tautos identitetui. Siekiant sumažinti svetimžodžių kiekį ir jų daromą žalą lietuvių kalbos sistemai, pradėta rengti pagrindinė svetimžodžių norminimo priemonė – sąrašas „Nevartotinos naujosios svetimybės“. Jis buvo patvirtintas 1997-12-18 nutarimu Nr. 68 „Dėl didžiųjų kalbos klaidų sąrašo“. Šiame norminamojo darbo etape tebuvo keliamas klausimas – įtraukti ar neįtraukti svetimžodį į Didžiųjų kalbos klaidų sąrašą, t. y. buvo ieškoma ribos tarp kalbos sistemai pavojingo ir nepavojingo (ar mažiau pavojingo)

reiškinių. Kitaip sakant, norminimas reiškesi pačia atranka. Šio pirmojo sąrašo svetimžodžių atrankos analizę ir to meto svetimžodžių norminimo politikos vertinimą išsamiai apžvelgė Loreta Vaicekauskienė straipsnyje „Naujųjų svetimžodžių norminimo politika Lietuvoje 1993–1997 m.“ (2004a). Ši tyrėja atliko ir svetimybų vertinimo Lietuvoje sociolingvistinę kalbos vartotojų požiūrio analizę (Vaicekauskienė 1998). Svetimybų ir jų lietuviškų atitikmenų konkurenciją šnekamojoje kalboje analizavo V. Razgulina (2002). Naujųjų skolinių ir jų atitikmenų konkurenciją rašytinėje ir sakytinėje vartosenoje bei jų struktūrą tyrė J. Girčienė (2000, 2003a, 2004).

Tyrimo aptarimas

Straipsnyje analizuojamas studentų požiūris į medicinos terminijos skolinius. Toks tyrimas atliekamas pirmą kartą. Tyrimą atlikti paskatino 2013 metais išleista serijos *Kalbos patarimai* svetimžodžių sąrašo 2-oji papildyta ir pataisyta laida *Leksika. Skolinių vartojimas: Leksikos skolinių sąrašas ir Senųjų svetimybų sąrašas*. Pratarmėje teigiama, kad skolinių sąrašas „buvo koreguotas iš esmės; iš jo išbraukti tie žodžiai, kurių lietuviški atitikmenys pasirodė esą netikslūs, jų nepriėmė visuomenė; atsisakyta labai siauros vartosenos neaktualių taisyklių. Rengiant antrąjį pataisytą ir papildytą leksikos skolinių knygelės leidimą, stengtasi atsižvelgti į viešosios kalbos polinkius ir vartoseną“ (*Leksika* 2013: 5). Išanalizavus čia pateiktus skolinius ir palyginus juos su esančiais šios knygelės pirmojoje, 2005 metų laidoje (*Leksika* 2005), paaiškėjo, kad 2013 metų leidime daugelio skolinių vertinimas yra pakitęs, o kai kurios buvusios nevertotinos ir vengtinios svetimybės laikomos tarptautiniais žodžiais. Pavyzdžiui, kaip tarptautinius žodžius jau galima vartoti šiuos medicinos terminus: *bintas, bintuoti* || *vyturas, vyturiuoti*; *furunkulas* || *šunvotė*; *guzas* || *gumbas*; *hospitalizuoti* || *(pa)guldyti į lignonę*; *incestas* (buvo vengtinas hibridas) || *kraujomaiša*; *karbunkulas* || *piktvotė*; *kariesas* || *ėduonis*; *skeletas* || *griaučiai*. Pagiežtintas vos vieno medicinos termino vartojimas – buvusi vengtina svetimybė *bicepsai* tapo neteiktina svetimybe. Vadinasi, nemažai buvusių nevertotinių ir vengtinų skolinių tapo nors ir šalutiniais, tačiau lietuvių bendrinės kalbos normos variantais.

Knygelės *Leksika. Skolinių vartojimas: Leksikos skolinių sąrašas ir Senųjų svetimybų sąrašas* 2013 metų laidoje nurodoma:

<...> skolinių ir lietuviškų atitikmenų apibūdinimas sudaro palankias sąlygas juos vertinti vienu iš keturių galimų vertinimo laipsnių, kurie padeda suvokti skolinio santykį su bendrinės kalbos norma. T. y.:

I – pačiu griežčiausiu vertinimo laipsniu – neteiktina – įvertinti žodžiai yra kalbos klaida, jie bendrinei kalbai neteiktini ir taisomi norminiu variantu;

II – prie tų pačių svetimybų priskirti skoliniai, kurie, nors ir turi lietuviškus atitikmenis, vertinami kiek švelniau ir teikiami su nuoroda vengtina;

III – jei tarptautinis žodis turi tinkamą, tikslų, prigijusį lietuvišką atitikmenį, šalutiniu normos variantu laikomas tarptautinis žodis, o pirmenybė teikiama lietuviškam atitikmeniui;

IV – tarptautiniai žodžiai dažniausiai laikomi bendrinės kalbos normos variantais. Kartais jie gali būti visiškai prilyginti saviesiems lietuviškiems atitikmenims (*Leksika* 2013: 7–8).

Tyrimo **tikslas** – ištirti, ar studentai geba nustatyti skolinio santykį su lietuvių bendrinės kalbos norma. Be to, keliami hipotezė, kad studentai gebės atskirti norminius skolinius nuo nenorminių. Tikslui pasiekti buvo taikyti šie **metodai**: literatūros šaltinių analizė, anketinė apklausa, aprašymo strategija, duomenų kiekybinė ir kokybinė analizė. Anketinės apklausos būdu buvo gauta statistiškai patikima informacija apie neatsitiktinių, bet apie specialiai atrinktų medicinos terminų vartojimą. Subjektyvus tiriamųjų požiūris į pateiktus skolinius laikytinas šio metodo privalumu. Tiriamieji – LSMU Medicinos fakulteto II kurso studentai. Tyrime dalyvavo 100 studentų. Anketiniam tyrimui buvo pasirinkta 20 nelietuviškų medicinos terminų ar medikų kalboje dažniausiai vartojamų skolinių ir 20 lietuviškų jų atitikmenų, t. y. vienam skoliniui buvo pateiktas vienas lietuviškas atitikmuo. Visi anketoje pateikti nelietuviški medicinos terminai ir lietuviški jų atitikmenys buvo išrinkti iš knygelės *Leksika. Skolinių vartojimas: Leksikos skolinių sąrašas ir Senujų svetimybių sąrašas* 2013 metų 2-osios papildytos ir pataisytos laidos. Rūpėjo apžvelgti bendrinės kalbos normos atžvilgiu visais keturiais laipsniais vertinamus skolinius (neteiktina, vengtina, šalutinis normos variantas, lygiavertis normos variantas). Tačiau knygelėje pateiktų taip vertinamų medicinos terminų kiekis buvo nevienodas, todėl ir anketoje esančių skolinių skaičius netolygus. Visi terminai anketoje buvo surašyti abėcėlės tvarka nenurodant jų santykio su bendrinės kalbos norma. Tyrimui buvo atrinkti tie skoliniai, kurių santykio su bendrinės kalbos norma vertinimas abiejose knygelės laidose buvo skirtingas.

Tyrimo dalyviai buvo paprašyti nurodyti, kuris iš pateiktų skolinių yra norminis, o kuris neatitinka bendrinės kalbos normos reikalavimų. Manoma, kad šio straipsnio išvados bus naudingos atliekant panašaus pobūdžio leksikos tyrimus.

Anketoje pateikta:

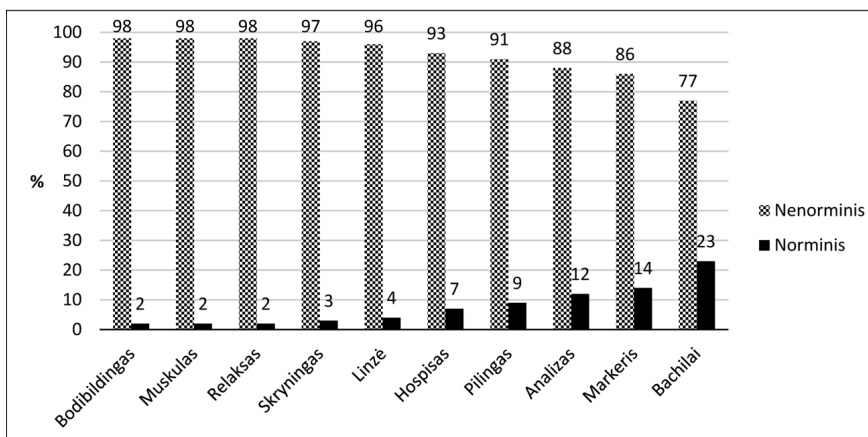
- 1) pačiu griežčiausiu vertinimo laipsniu – **neteiktina** – įvertintų 10 medicinos terminų: *analizas, bachilai, bodibildingas, hospisas, linzė, markeris, muskulas, pilingas, relaksas, skryningas*;
- 2) su nuoroda **vengtina** keturi medicinos terminai: *bicepsas, ekstrinis, herpesas, špachtelis*;
- 3) šalutiniu bendrinės kalbos normos variantu laikomi ir turintys tinkamą prigijusį lietuvišką atitikmenį keturi medicinos terminai: *hospitalizuoti, incestas, kariesas, skeletas*;
- 4) lygiaverčiu bendrinės kalbos normos variantu laikomi ir visiškai prilyginti saviešiams lietuviškiems atitikmenims du medicinos terminai: *furunkulas* ir *guzas*.

Tyrimo rezultatai

Atlikus tyrimą nustatyti tokie duomenys.

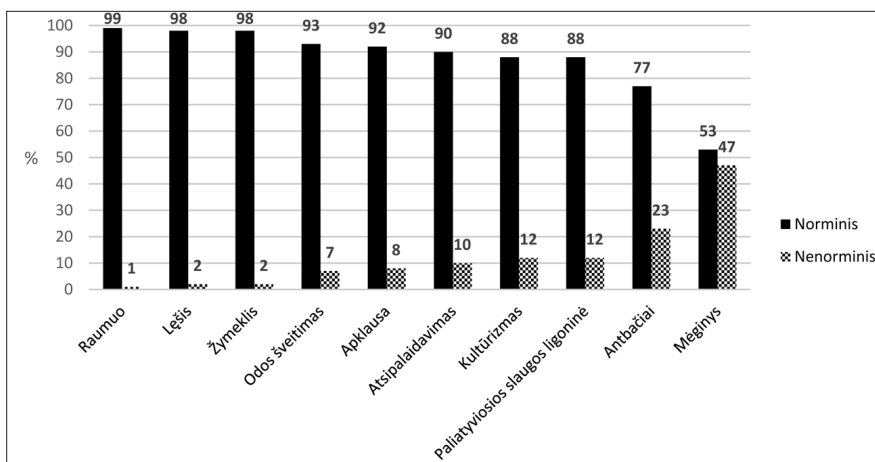
1. Neteiktiniais skoliniais laikomus medicinos terminus nenorminiais laikė 92,2 proc. studentų, norminiais juos laikė tik 7,8 proc. studentų. Tris medicinos terminus – *bodibildingas, muskulas, relaksas* – nenorminiais laikė po 98 proc. respondentų (žr. 1 pav.; rezultatai paveiksluose pateikiami mažėjimo tvarka). Sunkiausiai studentams sekėsi vertinti terminą *bachilai*; norminių jį laikė beveik ketvirtadalis (23 proc.) apklaustųjų. Nustatyta, kad šio

skolinio lietuvišką atitikmenį *antbačiai* lygiai tiek pat (23 proc.) studentų laikė nenorminiu (žr. 5 pav.).

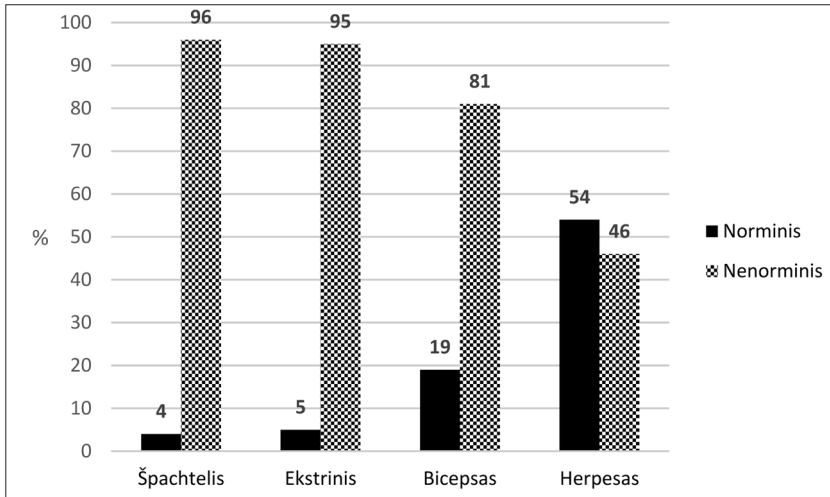
1 pav. Neteiktini skoliniai

2. Neteiktinų skolinių norminius lietuviškus atitikmenis pasirinko 87,6 proc. studentų, 12,4 proc. studentų juos laikė nenorminiais (žr. 2 pav.).

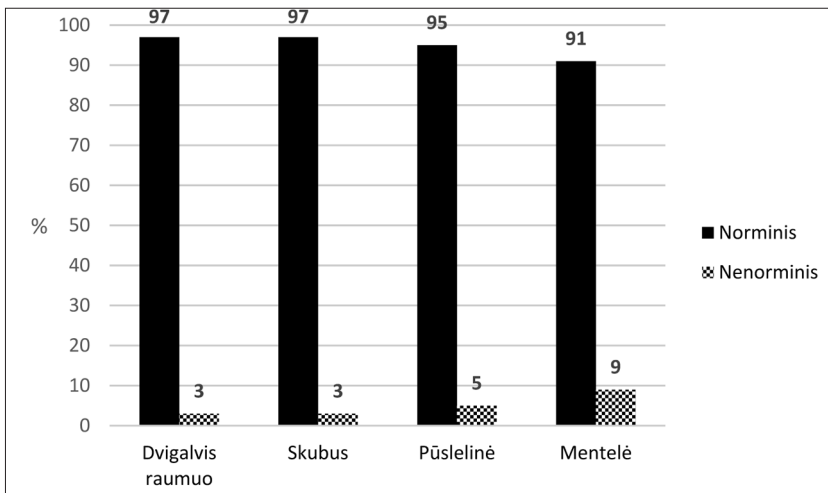
2 pav. Neteiktinų skolinių lietuviški atitikmenys

3. Vengtiniais skoliniais laikomus medicinos terminus kaip nenorminius nurodė 79,5 proc. studentų, norminiais juos laikė 20,5 proc. respondentų. Sunkiausiai sekėsi vertinti terminą *herpesas*; norminiu jį laikė daugiau nei pusė (54 proc.) apklaustųjų (žr. 3 pav.).

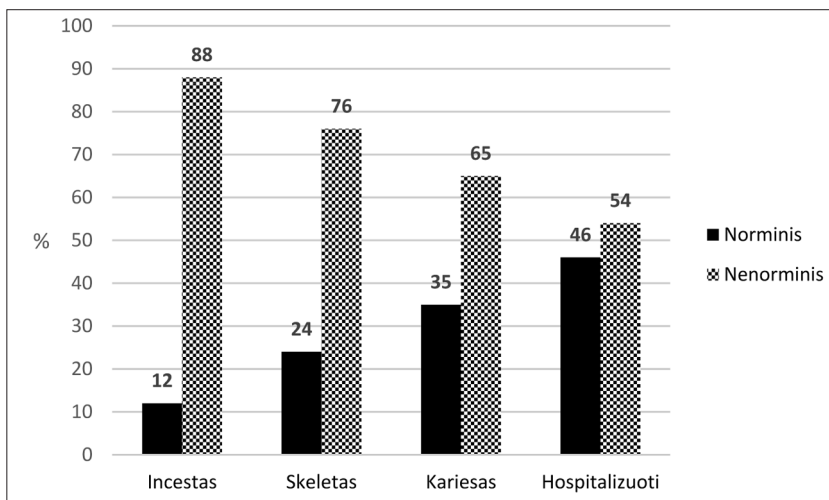
3 pav. Vengtini skoliniai

4. Vengtinų skolinių norminius lietuviškus atitikmenis pasirinko 95 proc. studentų, nenorminiais juos laikė tik 5 proc. apklaustųjų (žr. 4 pav.).

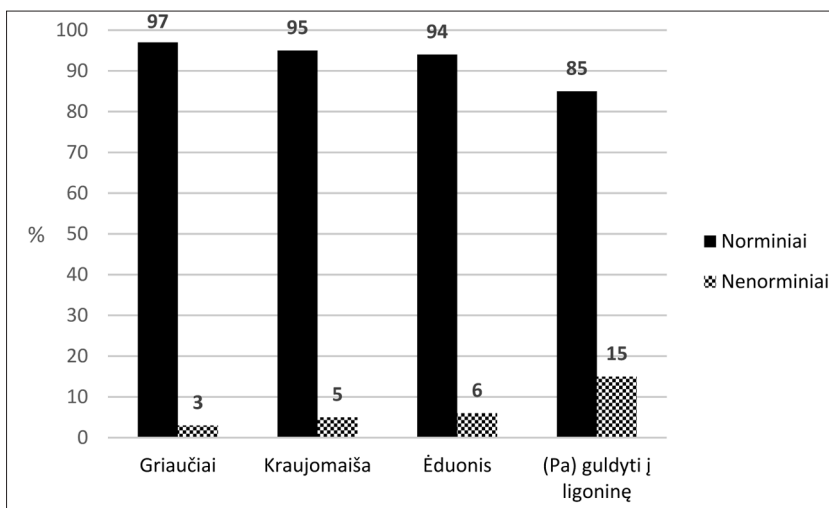
4 pav. Vengtinų skolinių lietuviški atitikmenys

5. Šalutiniu normos variantu laikomus medicinos terminus kaip nenorminius nurodė 71 proc. studentų, norminiais juos laikė 29 proc. respondentų. Sudėtingiausiai sekėsi vertinti terminą *hospitalizuoti*; norminiu jį laikė beveik pusė (46 proc.) apklaustųjų (žr. 5 pav.).

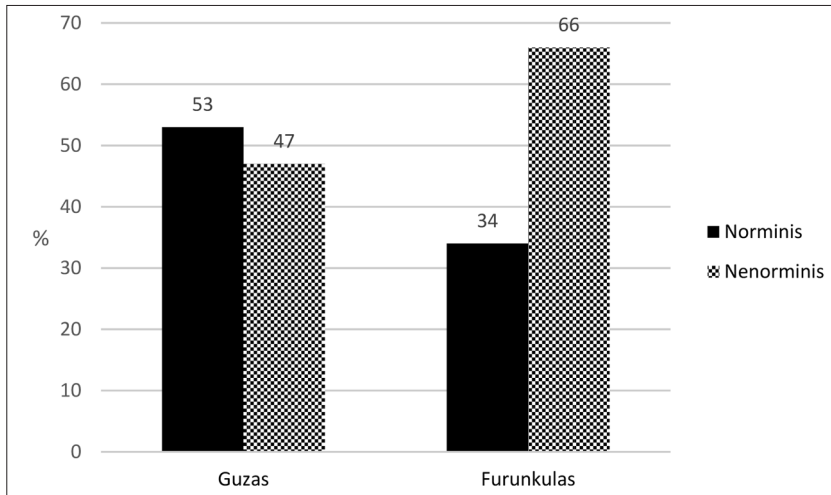
5 pav. Šalutiniai normos variantai

6. Šalutiniu normos variantu laikomų medicinos terminų lietuviškus atitikmenis norminiais laikė 93 proc. studentų, o 7 proc. juos laikė nenorminiais (žr. 6 pav.).

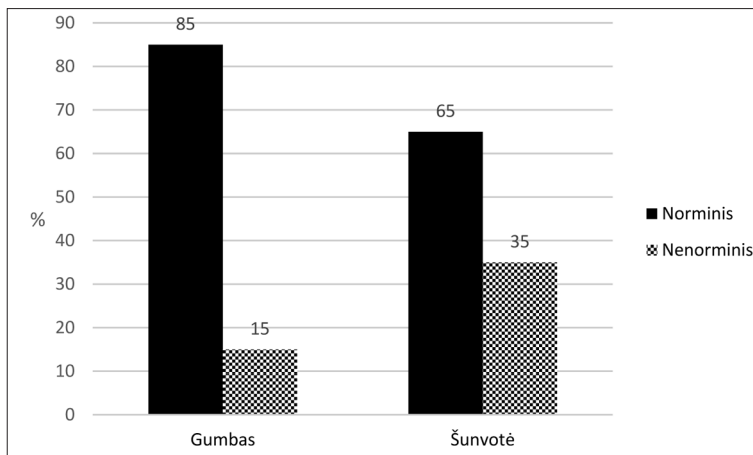
6 pav. Šalutinių normos variantų lietuviški atitikmenys

7. Lygiaverčių bendrinės kalbos normos variantu laikomus medicinos terminus kaip nenorminius nurodė 56,5 proc. studentų, norminiais juos laikė 43,5 proc. respondentų. Terminą *furunkulas* nenorminiu laikė net 66 proc. apklaustųjų (žr. 7 pav.).

7 pav. Lygiaverčiai normos variantai

8. Lygiaverčių normos variantu laikomų medicinos terminų lietuviškus atitikmenis norminiais laikė 75 proc. studentų, o 25 proc. juos laikė nenorminiais (žr. 8 pav.).

8 pav. Lygiaverčių normos variantų lietuviški atitikmenys

Išvados

Skoliniai – opi dabartinės mokslo kalbos problema; skolinių vertinimas labai priklauso nuo kalbos vartotojų požiūrio į juos. Griežčiausiu vertinimo laipsniu – neteiktina svetimybe – laikomus skolinius 92,2 proc. respondentų laikė nenorminiais. Sunkiausiai sekėsi vertinti šių skolinių lietuvišką atitikmenį *mėginys*; nenorminiu jį laikė beveik pusė (47 proc.) apklaustųjų. Daugiausia (95 proc.) norminių lietuviškų atitikmenų buvo nurodyta

vertinant vengtinus skolinius. Neteiktinus ir vengtinus skolinius iš viso nenorminiais laikė 85,8 proc. studentų, t. y. dauguma apklaustųjų lengvai gebėjo nustatyti šios rūšies skolinių norminį variantą. Dvigubai daugiau studentų šalutiniu normos variantu laikomus skolinius nurodė kaip nenorminius. 93 proc. respondentų kaip norminį terminą pasirinko šių skolinių lietuvišką atitikmenį. Sunkiausiai sekėsi vertinti terminą *hospitalizuoti* – norminiu jį laikė beveik pusė (46 proc.) apklaustųjų. Lygiaverčiu normos variantu laikomus skolinius kaip nenorminius nurodė daugiau kaip pusė (56,5 proc.) respondentų. 75 proc. studentų kaip norminį terminą rinkosi lietuvišką šių skolinių atitikmenį. Šalutiniu normos variantu laikomų skolinių ir lygiaverčiu normos variantu laikomų skolinių lietuviškus atitikmenis norminiais laikė 94 proc. respondentų. Taigi pasitvirtino iškelta hipotezė, kad LSMU MF II kurso studentai gebėjo nustatyti norminius ir nenorminius medicinos terminijos skolinius.

Literatūra

- GAIVENIS, K., 2002. *Lietuvių terminologija: teorijos ir tvarkybos metmenys*. Vilnius: LKI leidykla.
- GIRČIENĖ, J., 2000. Naujųjų svetimžodžių atitikmenys rašytinėje ir sakytinėje vartosenoje. In: *Kalbos normų ir vartosenos lygmenys*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 4–5.
- GIRČIENĖ, J., 2003a. *Naujųjų skolinių atitikmenys ir vartoseną*. Daktaro disertacija. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, Vytauto Didžiojo universitetas.
- GIRČIENĖ, J., 2003b. Leksikos gryninimo polinkiai bendrinės lietuvių kalbos istorijoje. *Archivum Lituanicum*, 5, 391–410.
- GIRČIENĖ, J., 2004. Naujųjų skolinių ir jų atitikmenų konkurencija sakytinėje vartosenoje. In: *Skoliniai ir bendrinė lietuvių kalba*. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 120–146.
- GIRDENIS, A., PUPKIS, A., 1996. Kalbos norminimo principai. *Gimtoji kalba*, 8, 1–5.
- KEINYS, S., 2005a. *Dabartinė lietuvių terminologija*. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla.
- KEINYS, S., 2005b. Lietuvių terminologijos raida, būklė ir dabarties aktualijos. In: *Pabaltijo tautų Terminologijos problemos ir Europos Sąjunga*. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 48–67.
- KLIMAVIČIUS, J., 1971. Apie tarptautinių žodžių dažnumą ir vartojimą. *Mūsų kalba*, 5, 3–7.
- KLIMAVIČIUS, J., 1993. Tas nė nenori. *Gimtoji kalba*, 3, 4–9.
- KLIMAVIČIUS, J., 1996. Nuo liaudies terminijos prie mokslinės. *Terminologija*, 3, 4–25.
- KLIMAVIČIUS, J., 2002. Lietuvių bendrinė kalba: ribos ir beribiškumas, norma ir kodifikacija. *Terminologija*, 9, 7–25.
- KLIMAVIČIUS, J., 2005. Semantiniai vertiniai ir motyvacijos pamokos. *Leksikologijos ir terminologijos darbai: norma ir istorija*. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 51–76.
- KNIŪKŠTA, P., 2001. *Kalbos vartoseną ir tvarkybą*. Vilnius: LKI leidykla.
- Leksika 2005. Skolinių vartojimas (svetimybės, tarptautiniai žodžiai)*. Aut. ir sud. D. Mikulėnienė. Ser. *Kalbos patarimai*. Kn. 4 (1). Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.
- Leksika 2013. Skolinių vartojimas: Leksikos skolinių sąrašas ir Senųjų svetimybų sąrašas*. Sud. D. Mikulėnienė, A. Dvilytė. Ser. *Kalbos patarimai*. Kn. 4 (1). 2-asis patais. ir papild. leid. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras.
- LKE 2008. *Lietuvių kalbos enciklopedija*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.
- MICKIENĖ, I., BRIAUKIENĖ, B., 2016. *Lietuvių terminologijos aspektai*. Elektroninis išteklius. Vilniaus universitetas, Kauno humanitarinis fakultetas.
- MIKULĖNIENĖ, D., 1999. Tarptautinių žodžių lietuviškų atitikmenų paieškos ir atrankos principai. *Humanistica*, 4 (6), 69–71.

MILIŪNAITĖ, R., 2003. Kalbos reiškinių vertinimo laipsniai. *Acta Linguistica Lituanistica*, 48, 97–103.

MILIŪNAITĖ, R., 2004. Skolinių vertės motyvacija. In: *Skoliniai ir bendrinė lietuvių kalba*. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 30–54.

PUPKIS, A., 2005. *Kalbos kultūros studijos*. Vilnius: Gimtasis žodis.

RAZGULINA, V., 2002. Svetimybų ir jų lietuviškų atitikmenų konkurencija šnekamojoje kalboje. In: *Rašomosios ir šnekamosios kalbos sąlytis: 6-osios Lietuvos studentų mokslinės konferencijos pranešimai*. Kaunas: Kauno technologijos universiteto leidykla, 12–15.

SKARDŽIUS, P., 1998. *Rinkiniai raštai 3: Bendrinės kalbos kultūra*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

VAICEKAUSKIENĖ, L., 1998. Svetimybų vertinimas Lietuvoje: sociolingvistinė kalbos vartotojų požiūrio analizė. *Kalbotyra*, 47 (1), 143–152.

VAICEKAUSKIENĖ, L., 2000. Lietuvių kalbos gryninimo tradicija ir dabarties tendencijos. *Acta Linguistica Lithuanica*, 42, 200–208.

VAICEKAUSKIENĖ, L., 2004a. Naujųjų svetimžodžių norminimo politika Lietuvoje 1993–1997 m. In: *Skoliniai ir bendrinė lietuvių kalba*. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 55–76.

VAICEKAUSKIENĖ, L., 2004b. Teorinės svetimžodžių norminimo prielaidos. *Skoliniai ir bendrinė lietuvių kalba*. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 9–29.

Birutė Briaukienė

Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania

Research interests: linguistics, terminology, medical terms

LEXICAL LIMITS AND FRINGES IN MEDICAL TERMINOLOGY

Summary

The article analyses the attitudes of the students of Lithuanian University of Health Sciences (LSMU) regarding the use of loanwords in medical terminology. Many of the previously unacceptable and avoidable barbarisms used in the book of language tips “Lexicology: usage of loanwords” (published in 2013), became standard versions of the general language. Among such loanwords are the medical terms, which led to carrying out this research. Survey respondents were second-year students of the Faculty of Medicine of LSMU. The study involved 100 students. A list of 40 medical terms was specifically made for this research and was submitted to the students. The aim of this article is to research whether students are able to determine the ratio of a loanword to the norm of the standard language. The article raises the hypothesis that the students will be able to differentiate normative and non-standard loanwords. The analysis showed that 85.8% of respondents indicated loanwords being totally unacceptable and avoidable. Twice as many respondents reported that the loanwords, considered as side version of the norm, did not meet the requirements of the standard language norm. More than half (56.5%) of respondents indicated that loanwords, considered as an equivalent variant of the norm, did not meet the requirements of the standard language norm. The research hypothesis proved to be true.

KEY WORDS: Lexicon, Loanwords, Medical Terms, Questionnaire Survey.

Pateikta / Submitted 2017 10 23

Priimta / Accepted 2018 01 28